

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

19.2.2014

B7-0189/2014

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Olukord Iraagis
(2014/2565(RSP))

Charles Tannock, Struan Stevenson
fraktsiooni ECR nimel

B7-0189/2014

**Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Iraagis
(2014/2565(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Iraagi kohta,
- võttes arvesse partnerlus- ja koostöölepingut ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Iraagi Vabariigi vahel ning võttes arvesse oma 17. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni ELi ja Iraagi vahelise partnerlus- ja koostöölepingu kohta¹,
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni ühist strateegiadokumenti Iraagi kohta (2011–2013),
- võttes arvesse 1. veebruaril 2014. aastal avaldatud ÜRO arvandmeid 2014. aasta jaanuaris hukkunute kohta,
- võttes arvesse 20. jaanuaril 2014. aastal avaldatud ÜRO Iraagi abimissiooni (UNAMI) poolaastaruannet inimõiguste kohta,
- võttes arvesse arepresidendi ning välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avaldusi vägivalla kohta Iraagis, viimati tegi ta avalduse 5. veebruaril 2014. aastal,
- võttes arvesse ühisavaldust, mille tegid 22. jaanuaril 2014. aastal Euroopa Liidu delegatsiooni juht Iraagis ja ÜRO peasekretäri eriesindaja Iraagis programmi „Inimõigustega tegelevate komisjonide suutlikkuse suurendamine esindajatekogus ja Iraagi kõrges inimõiguste komisjonis” käivitamisel,
- võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, millega Iraak on ühinenud,
- võttes arvesse 1981. aasta ÜRO deklaratsiooni igasuguse usul ja veendumustel põhineva sallimatuse ja diskrimineerimise kaotamise kohta,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooni 1. septembri 2013. aasta avaldust surmajuhtumite kohta Ashrafi laagris,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooni 29. juuli 2013. aasta avaldust, milles nõutakse, et Iraagi liidrid maandaksid riigis plahvatusohtlikud pinged,
- võttes arvesse ELi ja Iraagi koostöönõukogu inimõiguste ja demokraatia allkomisjoni 11. novembril 2013. aastal toimunud esimese kohtumise tulemusi,
- võttes arvesse organisatsiooni Human Rights Watch 2014. aasta ülemaailmses aruandes avaldatud andmeid Iraagi kohta,

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0022.

- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Iraak peab endiselt lahendama tõsisid poliitilisi, julgeolekualaseid ja sotsiaalmajanduslikke probleeme, riik on poliitiliselt killustatud ja seal levib vägivald, mis takistab oluliselt püüdlusi saavutada rahu ja heaolu ning minna üle tõelisele demokraatialle;
 - B. arvestades, et UNAMI viimaste andmete kohaselt sai 2014. aasta jaanuaris terrori- ja vägivallaaktides 733 iraaklast surma ning 1229 vigastada; arvestades, et surmasaanutest olid 618 tsiviilelanikud; arvestades, et kõnealused arvandmed ei hõlma Anbari provintsis tapetud või vigastada saanud inimesi; arvestades, et vastavalt UNAMI andmetele, mis on saadud Anbari tervishoiudirektoraadilt, oli Anbaris kuni 27. jaanuarini 2014. aastal tapetud 138 ja vigastada saanud 598 tsiviilelanikku;
 - C. arvestades, et UNAMI andmetel tapeti Iraagis 2013. aastal 7818 tsiviilelanikku ja vigastada sai 17 981 tsiviilelanikku; arvestades, et hukkunute arvu järgi oli 2013. aasta Iraagis viimase viie aasta veriseim;
 - D. arvestades, et organisatsiooni Human Rights Watch andmetel halveneb olukord Iraagis jätkuvalt usurühmade vaheliste pingete suurenemise tõttu; arvestades, et terroristid korraldavad iga päev rünnakuid tsiviilelanike vastu, sagenevad enesetapurünnakud, autopommid ja mõrvad; arvestades, et Iraagi valitsus reageeris rahumeelsetele meelevaldustele vägivallaga ja halvenenud julgeolekuolukorrale julmade terrorismivastaste meetmetega;
 - E. arvestades, et vägivald on suurenenud Iraagi lääneprovintssides, kus on toimunud mitu vägivaldset kokkupõrget ning kuhu on saadetud märkimisväärne hulk Iraagi julgeolekujõude;
 - F. arvestades, et tsiviilelanike vastu suunatud vägivald on tekitanud tõsisid sotsiaalmajanduslikke probleeme, levinud on vaesus, suurenenud tööpuudus, majandus on seiskunud ning puudus on elementaarsetest avalikest teenustest; arvestades, et vägivalla ja vaesuse tõttu on ümber asustatud tuhanded inimesed;
 - G. arvestades, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti hinnangul on Iraagi lääneosa provintssist Anbar lahkunud võitlustegevuse tõttu 140 000 inimest;
 - H. arvestades, et seoses suurenenud vägivallaga on Iraagi vähemused jätkuvalt terroristide sihtmärgiks; arvestades, et ka ajakirjanikud on langenud rünnakute ja tapmise ohvriks, neid on püütud mõrvata või neid on ähvardatud;
 - I. arvestades, et 6. veebruaril 2014. aastal käivitas Iraagi valitsus ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 alusel riikliku naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva tegevuskava (2014–2018);
 - J. arvestades, et ülemaailmne kampaania „16 päeva soolise vägivalla vastu” võeti kogu Iraagis entusiastlikult vastu ning rahvusvaheline üldsus, Iraagi valitsus ja muud osalised korraldasid mitu üritust, mis näitasid rahva toetust muutustele; arvestades, et Iraagi parlament lükkas tagasi isikliku staatuse seaduse eelnõu, millega oleks vähendatud

naiste õigusi, alandatud abieluiga ning muudetud eestkoste ja pärimisõigusi;

- K. arvestades, et teadaolevalt peab Iraagi valitsus kinni tuhandeid naisi, kellest paljusid piinatakse ja koheldakse halvasti ning hoitakse vangistuses kohtuotsuseta;
- L. arvestades, et Iraagi ametivõimud jätkavad surmanuhtluse kohaldamist, sealhulgas massihukkamisi; arvestades, et 2013. aastal hukati ligikaudu 200 inimest, mis on üks suuremaid arve kogu maailmas; arvestades, et Iraagi justiitsminister ja inimõiguste minister kinnitasid avalikult oma toetust sellel perioodil Iraagis surmanuhtluse kohaldamisele; arvestades, et ELi missioonijuhid Bagdadis allkirjastasid oktoobris ühiselt avalduse ülemaailmse surmanuhtluse vastu võitlemise päeva kohta, milles väljendati sügavat muret surmanuhtluse kohaldamise pärast Iraagis ja kutsuti Iraagi valitsust üles moratooriumi kehtestama;
- M. arvestades, et Iraagi põhiseadusega tagatakse kõikide kodanike võrdsus seaduse ees ning eri rahvuste halduslikud, poliitilised, kultuurilised ja haridusalased õigused;
- N. arvestades, et ELi ja Iraagi vahelises partnerlus- ja koostöölepingus ning eriti selle inimõiguste klauslis rõhutatakse, et ELi ja Iraagi vahelises poliitilises arutelus tuleks keskenduda inimõigustele ja demokraatlike institutsioonide tugevdamisele;
- 1. mõistab teravalt hukka Iraagis hiljuti aset leidnud terroriaktid, mis võivad viia riigis uute sektantlike konfliktide vallandumiseni ning võivad levitada vägivalda kogu piirkonnas; avaldab kaastunnet tapetute ja vigastatute perekonnaliikmetele ja sõpradele;
- 2. väljendab tõsist muret vägivalda mõju pärast Iraagi tavakodanike elule; väljendab lisaks tõsist muret konflikti suurenemise pärast Anbari provintsis, mille käigus on hukkunud kümned inimesed ja mille tulemusel on ümber asunud tuhanded perekonnad;
- 3. tunnistab Iraagi julgeolekuolukorrast tingitud probleeme, aga kutsub Iraagi poliitilisi, usu- ja kodanikuühiskonna liidreid üles alustama viivitamatut koostööd vägivalda vastu võitlemiseks ning rahu, lepitamist ja stabiilsust käsitleva tegevuskava edendamiseks koos kaasava poliitikaga, lähtudes inimõigustest ja õigusriigi põhimõtetest;
- 4. nõuab, et Iraagi valitsus ning piirkondlikud valitsused mõistaksid hukka kõik vägivaldaaktid ning algataksid põhjalikud, kiired ja sõltumatud uurimised kurjategijate vastutuselevõtmiseks;
- 5. tuletab meelde inimõiguste ülddeklaratsiooni raames Iraagi valitsuse võetud kohustust austada ja järgida kõigi inimõigusi ja põhivabadusi, tegemata vahet rassi, soo, keele ja usutunnistuse alusel;
- 6. väljendab muret Süüria konfliktis esineva vägivalda ülekandumise pärast Iraaki;
- 7. väljendab muret valimatute vahistamiste pärast Iraagi terrorismivastase seaduse artikli 4 alusel ning sagedaste teadete pärast kinnipeetavate väärkohtlemise kohta; kordab oma nõudmist kehtestada surmanuhtlusele moratoorium;
- 8. mõistab teravalt hukka 1. septembril 2013. aastal toimunud Iraagi vägede rünnaku Ashrafi laagri vastu, mille käigus hukkus 52 iraanlasest pagulast ning rööviti 7

laagriasunikku; mõistab hukka Iraagi valitsuse poolt nende 52 surnukeha salajase hävitamise; toetab lisaks ÜRO nõudmist rünnakut uurida; väljendab muret hiljuti toimunud rünnakute pärast nn vabaduse laagriks, kus elab ligikaudu 3000 Iraagi peamise opositsioonirühmituse Mujahadeen Khalq liiget ja nende perekonda;

9. nõuab, et Iraagis 2014. aasta aprilliks kavandatud riiklikud parlamendivalimised oleksid vabad, õiglased ja rahumeelsed, et Iraagi rahvas saaks täita oma demokraatlikke püüdlusi;
10. märgib murega hiljutisi ajakirjanike vastu suunatud rünnakuid Iraagis ja Iraagi julgeolekujõudude poolt poliitiliselt tundlikel teemadel sõna võtnud ajakirjanike vahistamist; väljendab muret, et selline vägivald ja hirmutamise võivad takistada eelseisvate parlamendivalimiste vaba ja õiglast kajastamist; palub Iraagi ametivõimudel neid rünnakuid ja hirmutamisi uurida ning võtta süüdlased vastutusele;
11. väljendab sügavat ja kasvavat muret seoses naiste kuritarvitamise juhtumitega Iraagis, sealhulgas kriminaalõigussüsteemis; väljendab muret ka haavatavate vähemuste vastu suunatud vägivald ja hirmutamise pärast ning nõuab, et Iraagi valitsus uuriks kõnealuseid rikkumisi ja võtaks süüdlased vastutusele;
12. väljendab tõsist muret Iraagi usuvähemuste vastu suunatud vägivald pärast ja nõuab, et Iraagi usujuhid ja valitsus teeksid koostööd, et lõpetada sektantlik vägivald ja usaldamatus ja edendada sellega usuvabadust ning ühendada Iraagi rahvas;
13. väljendab heameelt 1. veebruaril 2014. aastal Bagdadis alanud üleilmse usunditevahelise harmoonia nädala üle, millel osalesid mitme kogukonna usujuhid, noorte- ja kodanikuühenduste esindajad ning iraklased eri piirkondadest ja usurühmadest; loodab, et selline üritus innustab suuremale usunditevahelisele ja kogukondadevahelisele tegevusele, et toetada sotsiaalset ühtekuuluvust ning harmooniat usulises ja kultuurilises mitmekesisuses;
14. väljendab heameelt selle üle, et 26. jaanuaril 2014. aastal käivitati riiklik õpetajakoolituse strateegia, mis põhineb UNESCO ja Iraagi valitsuse koostööl ja mis edendab õpetajakoolitust ja haridust kui vahendit suurendada õppimisvõimalusi kogu riigis;
15. rõhutab oma vankumatut pühendumust inimõiguste austamisele kui olulisele vahendile, mille abil ehitada üles tugev demokraatia ning võidelda terrorismi ja vägivald vastu; rõhutab ühtlasi oma kindlat veendumust, et piinamine ega surmanuhtlus ei ole tõhusad terrorismi vastu võitlemise meetmed;
16. kinnitab oma jätkuvat kohustust toetada Iraagi rahvast inimõiguste kaitsmisel ja edendamisel ning aidata neil täita püüdlusi luua demokraatlik, jõukas ja turvaline riik;
17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, nõukogule, komisjonile, ELi inimõiguste eriesindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Iraagi valitsusele ja esindajatekogule, Kurdistani piirkondlikule omavalitsusele, ÜRO peasekretärile ja ÜRO inimõiguste nõukogule.